

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 1400/2002

af 31. juli 2002

om anvendelse af traktatens artikel 81, stk. 3, på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis inden for motorkøretøjsbranchen

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr. 19/65/EØF af 2. marts 1965 om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af aftaler og samordnet praksis ⁽¹⁾, senest ændret ved forordning (EF) nr. 1215/1999 ⁽²⁾, særlig artikel 1,

efter offentliggørelse af et udkast til denne forordning ⁽³⁾,

efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) De hidtidige erfaringer inden for motorkøretøjsbranchen med hensyn til salg af nye motorkøretøjer og reservedele samt eftersalgsservice gør det muligt at afgrænse kategorier af vertikale aftaler, som kan anses for generelt at opfylde betingelserne i artikel 81, stk. 3.
- (2) På grundlag af disse erfaringer kan det konkluderes, at der inden for denne branche er behov for regler, som er strengere end bestemmelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 2790/1999 af 22. december 1999 om anvendelse af EF-traktatens artikel 81, stk. 3, på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis ⁽⁴⁾.
- (3) Disse strengere regler for gruppefritagelse (i det følgende benævnt »fritagelsen«) bør gælde for vertikale aftaler om køb eller salg af nye motorkøretøjer, vertikale aftaler om køb eller salg af reservedele til motorkøretøjer og vertikale aftaler om køb eller salg af reparations- og vedligeholdelsesydelser for sådanne køretøjer, hvis disse aftaler indgås mellem virksomheder, der ikke konkurrerer med hinanden, mellem visse konkurrenter eller af visse sammenslutninger af detailhandlere eller reparatører. Dette indbefatter vertikale aftaler, der indgås mellem en forhandler i detailledet eller en autoriseret reparatør og en (under-)leverandør eller reparatør. Forordningen bør også gælde for disse vertikale aftaler, når de indeholder accessoriske bestemmelser om overdragelse eller udnyttelse af immaterialrettigheder. Udtrykket »vertikale aftaler« bør derfor defineres således, at det omfatter både sådanne aftaler og tilsvarende samordnet praksis.

- (4) Fritagelsen bør kun omfatte vertikale aftaler, som med tilstrækkelig sikkerhed kan antages at opfylde betingelserne i artikel 81, stk. 3.

- (5) Vertikale aftaler, som falder ind under de kategorier, der er defineret i denne forordning, kan forbedre den økonomiske effektivitet inden for en produktions- eller distributionskæde ved at fremme en bedre koordinering mellem de deltagende virksomheder. De kan navnlig medføre en reduktion af parternes transaktions- og distributionsomkostninger og en optimering af deres afsætnings- og investeringsniveau.

- (6) Sandsynligheden for, at sådanne effektivitetsfremmende virkninger opvejer eventuelle konkurrenceskadelige virkninger, som skyldes begrænsninger indeholdt i vertikale aftaler, afhænger af de deltagende virksomheders markedsstyrke og dermed af, i hvilket omfang disse virksomheder er udsat for konkurrence fra andre leverandører af varer eller tjenesteydelser, som køberen anser for indbyrdes ombyttelige eller substituerbare på grund af deres egenskaber, pris eller anvendelsesformål.

- (7) Der bør fastsættes tærskler baseret på markedsandele, som afspejler leverandørernes markedsstyrke. Denne sektorspecifikke forordning bør desuden indeholde bestemmelser, som er strengere end dem, som følger af forordning (EF) nr. 2790/1999, især med hensyn til selektiv distribution. De tærskler, hvorunder vertikale aftalers fordele kan formodes at opveje deres restriktive virkninger, bør variere efter de forskellige typer vertikale aftalers egenskaber. Det kan derfor antages, at vertikale aftaler generelt indebærer sådanne fordele, hvis den pågældende leverandør har en markedsandel på højst 30 % på markedet for salg af nye motorkøretøjer eller reservedele, eller, når der anvendes et kvantitativt, selektivt distributionssystem til salg af nye motorkøretøjer, højst 40 %. Hvad angår eftersalgsservice, kan det antages, at vertikale aftaler, hvorved leverandøren fastsætter kriterier for, hvordan hans autoriserede reparatører skal levere reparations- eller vedligeholdelsesydelser for motorkøretøjer af det pågældende mærke, og sørger for, at de får udstyr og undervisning med henblik på levering af sådanne ydelser, generelt indebærer sådanne fordele, hvis den pågældende leverandørs net af autoriserede reparatører har en markedsandel på højst 30 %. I forbindelse med vertikale aftaler, der indeholder eksklusive leveringsforpligtelser, er det dog køberens markedsandel, der er relevant for fastlæggelsen af sådanne vertikale aftalers samlede virkninger på markedet.

⁽¹⁾ EFT 36 af 6.3.1965, s. 533/65.

⁽²⁾ EFT L 148 af 15.6.1999, s. 1.

⁽³⁾ EFT C 67 af 16.3.2002, s. 2.

⁽⁴⁾ EFT L 336 af 29.12.1999, s. 21.

- (8) Over disse tærskler for markedsandele kan det ikke formodes, at vertikale aftaler, der er omfattet af artikel 81, stk. 1, normalt indebærer objektive fordele af en sådan art og et sådant omfang, at de opvejer de ulemper, de medfører for konkurrencen. I forbindelse med kvalitativ, selektiv distribution kan der dog forventes sådanne fordele uanset leverandørens markedsandel.
- (9) For at forhindre en leverandør i at opsiges en aftale, fordi en forhandler eller en reparatør udviser en konkurrencefremmende adfærd, såsom aktivt eller passivt salg til udenlandske forbrugere, flermærkeforhandling eller indgåelse af kontrakter med underleverandører om reparations- og vedligeholdelsesydelser, skal enhver opsigelse være klart og skriftligt begrundet, og grundene skal være objektive og gennemsigtige. For at styrke forhandlernes og reparatørernes uafhængighed af deres leverandører, bør der desuden fastsættes minimumsfrister for meddelelse om, at tidsbegrænsede aftaler ikke vil blive forlænget, og for opsigelse af tidsbegrænsede aftaler.
- (10) For at fremme markedsintegrationen og give forhandlerne eller de autoriserede reparatører mulighed for at udnytte andre forretningsmuligheder må forhandlere eller autoriserede reparatører kunne købe andre tilsvarende virksomheder, som sælger eller reparerer motorkøretøjer af samme mærke inden for distributionssystemet. Med henblik herpå skal en vertikal aftale mellem en leverandør og en forhandler eller en autoriseret reparatør give sidstnævnte ret til efter eget valg at overdrage alle deres rettigheder og forpligtelser til enhver anden tilsvarende virksomhed, som sælger eller reparerer motorkøretøjer af samme mærke inden for distributionssystemet.
- (11) For at fremme en hurtig bilæggelse af uoverensstemmelser, der måtte opstå mellem parterne i en distributionsaftale, og som ellers ville kunne skade den effektive konkurrence, bør aftaler kun kunne fritages, hvis de giver hver af parterne ret til at benytte en uvildig sagkyndig eller en voldgiftsmand, især i tilfælde af opsigelse af en aftale.
- (12) Uanset de deltagende virksomheders markedsandel omfatter denne forordning ikke vertikale aftaler, der indeholder visse typer alvorlige konkurrencebegrænsninger, som normalt, selv ved beskedne markedsandele, påvirker konkurrencen mærkbart, og som ikke er nødvendige for at opnå ovennævnte positive virkninger. Dette gælder især vertikale aftaler, der indeholder begrænsninger såsom mindstepriser eller faste videre-salgspriser, og, med visse undtagelser, begrænsninger med hensyn til, i hvilket område eller til hvilke kunder en forhandler eller reparatør kan sælge de kontraktmæssige varer eller tjenesteydelser. Sådanne aftaler bør ikke omfattes af fritagelsen.
- (13) Det er nødvendigt at sikre, at den effektive konkurrence inden for fællesmarkedet og mellem forhandlere i forskellige medlemsstater ikke begrænses, hvis en leverandør anvender selektiv distribution på nogle markeder og andre distributionsformer på andre markeder. Selektive distributionsaftaler, der begrænser passivt salg til endelige brugere eller uautoriserede forhandlere på markeder, hvor der er tildelt eneforhandlingsområder, og selektive distributionsaftaler, der begrænser passivt salg til kunde grupper, som er tildelt andre forhandlere på eksklusivbasis, bør ikke være omfattet af fritagelsen. Fritagelsen bør heller ikke omfatte eneforhandlingsaftaler, som begrænser aktivt eller passivt salg til endelige brugere eller uautoriserede forhandlere på markeder, hvor der anvendes selektiv distribution.
- (14) Forhandleres ret til at sælge nye motorkøretøjer ved passivt eller, hvor det er relevant, aktivt salg til endelige brugere, bør omfatte retten til at sælge sådanne køretøjer til endelige brugere, der har bemyndiget en formidler eller indkøbsagent til at købe, modtage, transportere eller oplagre et nyt motorkøretøj på deres vegne.
- (15) Forhandleres ret til at sælge nye motorkøretøjer eller reservedele eller autoriserede reparatørers ret til at sælge reparations- og vedligeholdelsesydelser til endelige brugere ved passivt eller, hvor det er relevant, aktivt salg bør omfatte retten til brug af internet eller internetformidlingstjenester.
- (16) Leverandørernes begrænsning af deres forhandleres salg til endelige brugere i andre medlemsstater, f.eks. hvis forhandlerens vederlag eller købsprisen afhænger af køretøjernes bestemmelsessted eller de endelige brugeres bopæl, er også en indirekte salgsbegrænsning. Andre eksempler på indirekte salgsbegrænsninger er leveringskvoter baseret på et andet salgsområde end fællesmarkedet, uanset om de kombineres med salgsmål eller ej. Bonusordninger, der afhænger af køretøjernes bestemmelsessted, eller enhver form for diskriminerende produktleverance til forhandlerne, der skyldes produktknaphed eller andre forhold, er også indirekte salgsbegrænsninger.
- (17) Vertikale aftaler, der ikke forpligter de autoriserede reparatører inden for en leverandørs distributionssystem til at opfylde garantiforpligtelser, yde gratis service og udføre arbejde i forbindelse med tilbagekaldelse med hensyn til alle motorkøretøjer af det pågældende mærke, som afsættes inden for fællesmarkedet, indebærer en indirekte salgsbegrænsning og bør ikke omfattes af fritagelsen. Denne forpligtelse påvirker ikke en motorkøretøjsleverandørs ret til at pålægge en forhandler at sikre, at der i forbindelse med de nye motorkøretøjer, som han har solgt, opfyldes garantiforpligtelser, ydes gratis service og

udføres arbejde i forbindelse med tilbagekaldelse, og at dette gøres enten af forhandleren selv eller, i forbindelse med underleverancer, af den (de) autoriserede reparatør(er), der som underleverandør(er) skal levere disse ydelser. I disse tilfælde bør forbrugerne derfor kunne henvende sig til forhandleren, hvis den autoriserede reparatør, som leverandøren benytter som underleverandør i forbindelse med disse ydelser, ikke har opfyldt ovennævnte forpligtelser. For at give forhandlere af motorkøretøjer mulighed for at sælge til endelige brugere overalt inden for fællesmarkedet, bør fritagelsen kun gælde for distributionsaftaler, der pålægger reparatørerne inden for leverandørens net at udføre reparationer og vedligeholdelsesarbejde på de kontraktmæssige varer og tilsvarende varer, uanset hvor de er solgt inden for fællesmarkedet.

- (18) På markeder, hvor der anvendes selektiv distribution, bør fritagelsen omfatte et forbud mod, at en forhandler driver virksomhed på et yderligere forretningssted, hvis han forhandler andre køretøjer end personbiler og lette erhvervskøretøjer. Dette forbud bør imidlertid ikke være fritaget, hvis det indskrænker forhandlerens muligheder for at udvide sin virksomhed på det autoriserede forretningssted ved f.eks. at begrænse udbygning eller erhvervelse af den infrastruktur, der er nødvendig for at øge afsætningen, blandt andet gennem internetsalg.
- (19) Det ville være u hensigtsmæssigt at fritage vertikale aftaler, der begrænser de i distributionssystemet deltagende virksomheders salg af originale reservedele eller reservedele af tilsvarende kvalitet til uafhængige reparatører, der anvender dem til reparationer eller vedligeholdelse. Hvis disse uafhængige reparatører ikke havde adgang til sådanne reservedele, ville de ikke kunne konkurrere effektivt med autoriserede reparatører, da de ikke ville kunne yde forbrugerne kvalitetsservice, som bidrager til motorkøretøjernes driftssikkerhed.
- (20) For at give de endelige brugere ret til at købe nye motorkøretøjer med de samme specifikationer som køretøjer, der sælges i andre medlemsstater, hos en hvilken som helst forhandler, der sælger tilsvarende modeller, og som er etableret inden for fællesmarkedet, bør fritagelsen kun omfatte vertikale aftaler, der giver en forhandler mulighed for at bestille, lagerføre og sælge ethvert køretøj, der svarer til en model i hans aftaleprogram. Hvis leverandøren i forbindelse med tilsvarende motorkøretøjer anvender leveringsbetingelser, der indebærer forskelsbehandling eller ikke er objektivt begrundede, især med hensyn til leveringstid eller priser, skal disse betingelser betragtes som en begrænsning af forhandlerens mulighed for at sælge sådanne køretøjer.
- (21) Motorkøretøjer er dyre og teknisk set komplicerede mobile varer, der kræver reparationer og vedligeholdelse med regelmæssige eller uregelmæssige mellemrum. Det

er dog ikke strengt nødvendigt, at forhandlerne af nye motorkøretøjer også udfører reparationer og vedligeholdelsesarbejde. Leverandørernes og de endelige brugeres berettigede interesser kan tilgodeses fuldt ud, hvis forhandleren benytter en eller flere reparatører i leverandørens distributionssystem som underleverandører i forbindelse med disse ydelser, herunder opfyldelse af garantiforpligtelser, gratis service og arbejde i forbindelse med tilbagekaldelse. Det vil dog være hensigtsmæssigt at lette adgangen til reparations- og vedligeholdelsesydelser. En leverandør kan derfor pålægge forhandlere, der anvender en eller flere autoriserede reparatører som underleverandører i forbindelse med reparations- og vedligeholdelsesydelser, at underrette de endelige brugere om det (de) pågældende autoriserede værksteds (værksteders) navn og adresse. Hvis disse autoriserede reparatører ikke er beliggende i nærheden af salgsstedet, kan leverandøren også pålægge forhandleren at oplyse de endelige brugere om, hvor langt det (de) pågældende værksted (værksteder) ligger fra salgsstedet. En leverandør kan dog kun pålægge forhandlerne sådanne forpligtelser, såfremt han også pålægger forhandlere, hvis eget værksted ikke er placeret sammen med deres salgssted, tilsvarende forpligtelser.

- (22) Det er heller ikke nødvendigt for at levere reparations- og vedligeholdelsesydelser i tilstrækkeligt omfang, at de autoriserede reparatører også sælger nye motorkøretøjer. Fritagelsen bør derfor ikke omfatte vertikale aftaler, der indeholder direkte eller indirekte forpligtelser eller incitamenter, som medfører en sammenkobling af salg og service, eller som gør gennemførelsen af en af disse aktiviteter afhængig af gennemførelsen af den anden. Dette er især tilfældet, når forhandlerne eller de autoriserede reparatørers vederlag i forbindelse med køb eller salg af varer eller tjenesteydelser, som er nødvendige for den ene aktivitet, gøres afhængigt af køb eller salg af varer eller tjenesteydelser vedrørende den anden aktivitet, eller når alle sådanne varer eller tjenesteydelser uden forskel er omfattet af et enkelt vederlags- eller rabatsystem.
- (23) For at sikre en effektiv konkurrence på markedet for reparationer og vedligeholdelse og for at give reparatørerne mulighed for at tilbyde de endelige brugere konkurrerende reservedele, såsom originale reservedele og reservedele af tilsvarende kvalitet, bør fritagelsen ikke omfatte vertikale aftaler, der begrænser mulighederne for, at autoriserede reparatører inden for en motorkøretøjsproducentens distributionssystem, uafhængige forhandlere af reservedele, uafhængige reparatører eller endelige brugere kan få leveret reservedele af producenten af sådanne dele eller af en udenforstående virksomhed efter eget valg. Dette påvirker ikke reservedelsproducenternes civilretlige ansvar.

- (24) For at give autoriserede og uafhængige reparatører og endelige brugere mulighed for at identificere producenten af motorkøretøjskomponenter eller reservedele og at vælge mellem konkurrerende reservedele bør fritagelsen heller ikke omfatte aftaler, hvorved en producent af motorkøretøjer pålægger en producent af komponenter eller originale reservedele begrænsninger med hensyn til en konkret og synlig placering af sidstnævnte varemærke eller logo på disse reservedele. For at lette dette valg og salget af reservedele, som er fremstillet i overensstemmelse med de af motorkøretøjsproducenten foreskrevne specifikationer og produktions- og kvalitetsstandarder for fremstilling af komponenter eller reservedele, må det endvidere formodes, at reservedele udgør originale reservedele, hvis reservedelsproducenten skriftligt certificerer, at reservedelene kvalitetsmæssigt svarer til de komponenter, der bruges til samling af et motorkøretøj og er fremstillet efter disse specifikationer og standarder. Andre reservedele, for hvilke reservedelsproducenten til enhver tid skriftligt kan certificere, at de svarer til kvaliteten af de komponenter, der bruges til at samle specifikke motorkøretøjer, kan sælges som reservedele af tilsvarende kvalitet.
- (25) Fritagelsen bør ikke omfatte vertikale aftaler, der begrænser de autoriserede reparatørers muligheder for at anvende reservedele af tilsvarende kvalitet til reparation og vedligeholdelse af et motorkøretøj. Da motorkøretøjsproducenterne er direkte kontraktligt involveret i garantireparationer, gratis service og tilbagekaldelse af køretøjer, bør fritagelsen dog omfatte aftaler, der indeholder forpligtelser for de autoriserede reparatører til ved udførelsen af dette arbejde at anvende originale reservedele leveret af motorkøretøjsproducenten.
- (26) For at beskytte den effektive konkurrence på markedet for reparationer og vedligeholdelse og for ikke at udelukke uafhængige reparatører fra markedet skal motorkøretøjsproducenterne give alle interesserede uafhængige aktører fuld adgang til alle tekniske oplysninger, diagnoseudstyr og andet udstyr, værktøjer, herunder alt relevant software, og den undervisning, der kræves til reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer. De uafhængige aktører, der skal have en sådan adgang, omfatter især uafhængige reparatører, producenter af reparationsudstyr eller værktøjer, tekniske forlag, automobilklubber, vejservicevirksomheder, virksomheder, der tilbyder inspektion og afprøvning, og virksomheder, der tilbyder undervisning af reparatører. Adgangsbetingelserne må navnlig ikke indebære forskelsbehandling mellem autoriserede og uafhængige aktører, og der skal efter anmodning gives adgang uden ugrundet ophold, ligesom prisen for oplysningerne skal afspejle, i hvilken udstrækning den uafhængige aktør benytter dem, således at den ikke virker afskrækkende. Det bør fastsættes, at en leverandør af motorkøretøjer skal give uafhængige aktører adgang til tekniske oplysninger om nye motorkøretøjer samtidig med, at de autoriserede reparatører får adgang dertil, og ikke må forpligte uafhængige aktører til at købe flere oplysninger end nødvendigt for udførelse af det pågældende arbejde. Leverandørerne bør være forpligtede til at give adgang til de tekniske oplysninger, der er nødvendige for omprogrammering af elektronisk udstyr i et motorkøretøj. Det er dog rimeligt, at de ikke giver adgang til tekniske oplysninger, der kunne give tredjemand mulighed for at frakoble eller afmontere installerede tyverialarmer, omstille elektronisk udstyr eller manipulere med anordninger, der for eksempel begrænser et motorkøretøjs hastighed, medmindre der med andre mindre restriktive midler kan opnås beskyttelse mod tyveri, omstilling eller manipulation. Immaterialrettigheder og ret til knowhow, herunder rettigheder vedrørende ovennævnte alarmer, udstyr og anordninger, skal dog udnyttes på en sådan måde, at enhver form for misbrug undgås.
- (27) For at sikre adgang til de relevante markeder og hindre ulovlig samordning på disse markeder og for at give forhandlerne mulighed for at sælge køretøjer fra to eller flere producenter, der ikke er forbundne virksomheder, knyttes der en række særlige betingelser til fritagelsen. Fritagelsen bør således ikke omfatte konkurrenceklausuler. Den bør heller ikke omfatte forbud mod salg af konkurrerende mærker, idet leverandøren dog kan pålægge forhandleren at udstille køretøjerne i særskilte områder i udstillingslokalet for at undgå forveksling af mærkerne. Det samme gælder en forpligtelse til at udstille et fuldt sortiment af motorkøretøjer, hvis den medfører, at salg eller udstilling af køretøjer, som fremstilles af virksomheder, der ikke er forbundne, gøres umulig eller urimeligt vanskelig. Endvidere betragtes en forpligtelse til at ansætte særskilt salgspersonale til de enkelte mærker som en indirekte konkurrenceklausul, og den bør derfor ikke omfattes af fritagelsen, medmindre forhandleren beslutter at have særskilt salgspersonale til de enkelte mærker og leverandøren betaler alle de hermed forbundne omkostninger.
- (28) For at sikre, at reparatører kan udføre reparationer eller vedligeholdelsesarbejde på alle motorkøretøjer, bør fritagelsen ikke omfatte forpligtelser, der begrænser reparatørernes mulighed for at reparere eller vedligeholde konkurrerende leverandørers mærker.
- (29) Desuden er der behov for særlige betingelser for at udelukke visse restriktioner, der undertiden pålægges deltagerne i et selektivt distributionssystem, fra fritagelsen. Det gælder især forpligtelser, der forhindrer deltagerne i et selektivt distributionssystem i at sælge bestemte konkurrerende leverandørers mærker, hvilket let kunne medføre afskærmning af markedet for visse mærker. Der er behov for yderligere betingelser for at fremme konkurrencen om det samme mærke og

- markedsintegrationen inden for fællesmarkedet, for at skabe gunstige forhold for forhandlere og autoriserede reparatører, der ønsker at udnytte afsætningsmulighederne uden for deres forretningssted, og for at skabe betingelser for udvikling af flermærkeforhandling. Navnlig bør en begrænsning af adgangen til at drive virksomhed fra et uautoriseret forretningssted ved salg af personbiler og lette erhvervskøretøjer eller levering af reparations- og vedligeholdelsesydelser ikke fritages. Leverandøren kan kræve, at der oprettes flere salgs- eller leveringssteder for personbiler og lette erhvervskøretøjer eller reparationsværksteder med henblik på at opfylde de relevante kvalitative kriterier, der gælder for tilsvarende salgs- og leveringssteder i det samme geografiske område.
- (30) Fritagelsen bør ikke omfatte begrænsninger i en forhandlers mulighed for at sælge leasingydelser i forbindelse med motorkøretøjer.
- (31) Begrænsningerne af markedsandelene, den omstændighed, at bestemte vertikale aftaler ikke er omfattet, og de i forordningen fastsatte betingelser skulle normalt sikre, at de aftaler, der er omfattet af fritagelsen, ikke giver de deltagende virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser.
- (32) I særlige tilfælde, hvor aftaler, der normalt ville være fritaget, alligevel har virkninger, som er uforenelige med artikel 81, stk. 3, kan Kommissionen inddrage fritagelsen. Dette kan især være tilfældet, hvis køberen har en betydelig markedsstyrke på det relevante marked, hvor han videresælger varerne eller leverer tjenesteydelserne, eller hvis parallelle net af vertikale aftaler har ensartede virkninger, der i væsentlig grad hindrer adgangen til eller konkurrencen på et relevant marked. Sådanne kumulative virkninger kan f.eks. opstå i forbindelse med selektiv distribution. Kommissionen kan også inddrage fritagelsen, hvis konkurrencen på et marked begrænses mærkbart af en leverandør med markedsstyrke, eller hvis priserne og leveringsbetingelserne over for motorkøretøjsforhandlerne varierer betydeligt fra det ene geografiske marked til det andet. Den kan ligeledes inddrage fritagelsen, hvis der for levering af varer svarende til aftaleprogrammet anvendes diskriminerende priser eller salgsbetingelser eller urimeligt store pristillæg, f.eks. for højrestyrede køretøjer.
- (33) Forordning nr. 19/65/EØF giver medlemsstaternes myndigheder beføjelse til at inddrage fritagelsen for vertikale aftaler med virkninger, der er uforenelige med betingelserne i artikel 81, stk. 3, hvis disse virkninger er mærkbare på deres respektive område eller en del deraf, og hvis et sådant område har de egenskaber, der kendetegner et særskilt geografisk marked. Udøvelsen af sådanne nationale beføjelser bør ikke forhindre, at Fællesskabets konkurrenceregler anvendes på ensartet måde overalt inden for fællesmarkedet, eller at de foranstaltninger, der træffes til gennemførelse af disse regler, fungerer effektivt.
- (34) For at styrke tilsynet med parallelle net af vertikale aftaler, som har ensartede restriktive virkninger, og som omfatter mere end 50 % af et givent marked, bør Kommissionen kunne erklære fritagelsen uanvendelig på vertikale aftaler, der indeholder bestemte begrænsninger vedrørende det pågældende marked, hvilket betyder, at artikel 81, stk. 1, fuldt ud finder anvendelse på sådanne aftaler.
- (35) Fritagelsen bør tildeles med forbehold for anvendelsen af traktatens artikel 82 på en virksomheds misbrug af dominerende stilling.
- (36) Kommissionens forordning (EF) nr. 1475/95 af 28. juni 1995 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af salgs- og serviceaftaler vedrørende motorkøretøjer⁽¹⁾ finder anvendelse indtil den 30. september 2002. For at give aktørerne tid til at tilpasse vertikale aftaler, der er forenelige med den nævnte forordning, og som stadig er i kraft, når fritagelsen i henhold til forordningen udløber, bør der fastsættes en overgangsperiode, som udløber den 1. oktober 2003, hvor sådanne aftaler er fritaget for forbuddet i artikel 81, stk. 1, i henhold til nærværende forordning.
- (37) For at give alle aktører med et kvantitativt selektivt distributionssystem for nye personbiler og lette erhvervskøretøjer mulighed for at tilpasse deres forretningsstrategier til det forhold, at fritagelsen ikke gælder for klausuler om faste forretningssteder, bør det fastsættes, at betingelsen i artikel 5, stk. 2, litra b), træder i kraft den 1. oktober 2005.
- (38) Kommissionen bør regelmæssigt overvåge anvendelsen af denne forordning, særligt dens påvirkning af konkurrencen på området for detailsalg af motorkøretøjer og eftersalgsservice i fællesmarkedet eller i relevante dele heraf. Overvågningen bør omfatte forordningens påvirkning af strukturen og graden af koncentration på området for forhandling af motorkøretøjer samt den heraf følgende påvirkning af konkurrencen. Kommissionen bør også foretage en evaluering af forordningens anvendelse og senest den 31. maj 2008 offentliggøre en rapport —

(¹) EFT L 145 af 29.6.1995, s. 25.

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Definitioner

1. I denne forordning forstås ved:

- a) »konkurrerende virksomheder«: aktuelle eller potentielle leverandører på det samme produktmarked; produktmarkedet omfatter varer eller tjenesteydelser, som køberen anser for indbyrdes ombyttelige eller substituerbare med de kontraktmæssige varer eller tjenesteydelser på grund af deres egenskaber, pris og anvendelsesformål
- b) »konkurrenceklausul«: enhver direkte eller indirekte forpligtelse, som foranlediger køberen til ikke at fremstille, købe, sælge eller videresælge varer eller tjenesteydelser, der konkurrerer med de kontraktmæssige varer eller tjenesteydelser, eller enhver direkte eller indirekte forpligtelse for køberen til at lade leverandøren eller en af leverandøren udpeget virksomhed levere over 30 % af køberens samlede indkøb af de kontraktmæssige varer, tilsvarende varer eller tjenesteydelser og af varer eller tjenesteydelser, der på det relevante marked er substituerbare hermed, beregnet på grundlag af værdien af køberens indkøb i det foregående kalenderår. En forpligtelse for forhandleren til at sælge motorkøretøjer fra andre leverandører i særskilte områder i udstillingslokalet for at undgå forveksling af mærkerne er ikke en konkurrenceklausul i denne forordnings forstand. En forpligtelse for forhandleren til at ansætte særskilt salgspersonale til motorkøretøjer af forskelligt mærke er en konkurrenceklausul i denne forordnings forstand, medmindre forhandleren beslutter at have særskilt salgspersonale til de enkelte mærker og leverandøren betaler alle de hermed forbundne omkostninger
- c) vertikale aftaler: aftaler eller samordnet praksis mellem to eller flere virksomheder, som i forbindelse med aftalen opererer i hvert sit produktions- eller distributionsled
- d) »vertikale begrænsninger«: konkurrencebegrænsninger, der er omfattet af artikel 81, stk. 1, når sådanne begrænsninger er indeholdt i en vertikal aftale
- e) »eksklusiv leveringsforpligtelse«: enhver direkte eller indirekte forpligtelse, som foranlediger leverandøren til at sælge kontraktmæssige varer eller tjenesteydelser udelukkende til en enkelt køber inden for fællesmarkedet til et bestemt anvendelsesformål eller til videresalg
- f) »selektivt distributionssystem«: et salgssystem, hvor leverandøren forpligter sig til, enten direkte eller indirekte, at sælge de kontraktmæssige varer eller tjenesteydelser udelukkende til forhandlere eller reparatører, der er udvalgt på grundlag af bestemte kriterier, og hvor disse forhandlere eller reparatører forpligter sig til ikke at sælge sådanne varer eller tjenesteydelser til uautoriserede forhandlere eller uafhængige reparatører, uden at dette dog berører muligheden for at sælge reservedele til uafhængige reparatører eller pligten til at stille de tekniske oplysninger, det diagnoseudstyr, de værktøjer og den undervisning, der kræves til reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer eller til gennemførelse af miljøbeskyttelsesforanstaltninger, til rådighed for uafhængige aktører
- g) »kvantitativt, selektivt distributionssystem«: et selektivt distributionssystem, hvor leverandøren udvælger forhandlere eller reparatører på grundlag af kriterier, der direkte begrænser deres antal
- h) »kvalitativt, selektivt distributionssystem«: et selektivt distributionssystem, hvor leverandøren udvælger forhandlere eller reparatører på grundlag af kriterier, som udelukkende er kvalitative, som er nødvendige på grund af de kontraktmæssige varers eller tjenesteydelsers art, som er ens for alle forhandlere eller reparatører, der ansøger om deltagelse i distributionssystemet, som anvendes uden forskelsbehandling, og som ikke direkte begrænser antallet af forhandlere eller reparatører
- i) »immateriale rettigheder«: også industrielle ejendomsrettigheder, ophavsrettigheder og beslægtede rettigheder
- j) »knowhow«: en mængde upatenteret praktisk viden, som leverandøren har opnået gennem erfaringer og afprøvning, og som er hemmelig, væsentlig og identificeret; i denne sammenhæng forstås ved »hemmelig«, at den pågældende knowhow som helhed eller dens bestanddeles konkrete sammenhæng ikke er almindelig kendt eller let tilgængelig; ved »væsentlig« forstås, at den pågældende knowhow omfatter viden, der er uomgængeligt nødvendig for køberens brug, salg eller videresalg af de kontraktmæssige varer eller tjenesteydelser; ved »identificeret« forstås, at den pågældende knowhow skal beskrives på en måde, der er tilstrækkelig omfattende til, at det kan fastslås, om den opfylder hemmeligheds- og væsentligheds-kriteriet
- k) »køber«: også en virksomhed — enten som forhandler eller som reparatør — som sælger varer eller leverer tjenesteydelser på en anden virksomheds vegne
- l) »autoriseret reparatør«: en leverandør af reparations- og vedligeholdelsesydelser i forbindelse med motorkøretøjer, som deltager i et distributionssystem oprettet af en motorkøretøjsleverandør
- m) »uafhængig reparatør«: en leverandør af reparations- og vedligeholdelsesydelser i forbindelse med motorkøretøjer, som ikke deltager i det distributionssystem, der er oprettet af leverandøren af de motorkøretøjer, han reparerer eller vedligeholder. En autoriseret reparatør inden for en given leverandørs distributionssystem anses for at være en uafhængig reparatør i denne forordnings forstand, hvis han leverer reparations- og vedligeholdelsesydelser i forbindelse med motorkøretøjer, der er omfattet af en anden leverandørs distributionssystem, som han ikke deltager i
- n) »motorkøretøj«: et selvkørende køretøj, der er bestemt til brug på offentlig vej, og som har mindst tre hjul
- o) »personbil«: et motorkøretøj, der er bestemt til personbefordring, og som ud over chaufførsædet har højst otte siddepladser

- p) »let erhvervskøretøj«: et motorkøretøj med en vægt på højst 3,5 tons, som er bestemt til transport af gods eller personer; hvis et bestemt let erhvervskøretøj også sælges i en version med en vægt på over 3,5 tons, anses alle versioner af dette køretøj for at være lette erhvervskøretøjer
- q) »aftaleprogrammet«: alle de forskellige motorkøretøjsmodeller, som forhandleren har mulighed for at købe hos leverandøren
- r) »motorkøretøj, der svarer til en model i aftaleprogrammet«: et køretøj, som er omfattet af en distributionsaftale med en anden virksomhed inden for det af producenten eller med dennes samtykke oprettede distributionssystem, og som
- producenten fremstiller eller samler, og
 - er identisk med et køretøj i aftaleprogrammet med hensyn til karosseri, transmission, stel og motortype
- s) »reservedele«: produkter, der monteres i eller på et motorkøretøj for at erstatte dette køretøjs komponenter, herunder produkter, der er nødvendige for brugen af et motorkøretøj, som f.eks. smøremidler, men ikke brændstof
- t) »originale reservedele«: reservedele, som kvalitetsmæssigt svarer til de komponenter, der bruges til samling af et motorkøretøj, og som fremstilles efter motorkøretøjsproducentens specifikationer og produktionsstandarder for fremstilling af komponenter eller reservedele til det pågældende motorkøretøj. Dette omfatter reservedele, der fremstilles på samme produktionsanlæg som disse komponenter. Medmindre der føres bevis for det modsatte, antages det, at dele udgør originale reservedele, hvis reservedelsproducenten certificerer, at reservedelene kvalitetsmæssigt svarer til de komponenter, der bruges til samling af det pågældende køretøj og er fremstillet efter motorkøretøjsproducentens specifikationer og produktionsstandarder
- u) »reservedele af tilsvarende kvalitet«: udelukkende reservedele, der fremstilles af en virksomhed, som på et hvilket som helst tidspunkt kan certificere, at de pågældende dele kvalitetsmæssigt svarer til de komponenter, der bruges eller blev brugt til samling af det pågældende motorkøretøj
- v) »virksomheder i distributionssystemet«: producenten og de virksomheder, som af producenten eller med dennes samtykke har fået overladt distribution, reparation eller vedligeholdelse af de kontraktmæssige varer eller tilsvarende varer
- w) »endelig bruger«: også leasingselskaber, medmindre de anvendte leasingaftaler indebærer overdragelse af ejendomsret eller forkøbsret til køretøjet inden aftalens udløb.

2. Udtrykkene »virksomhed«, »leverandør«, »køber«, »forhandler« og »reparatør« omfatter også deres respektive forbundne virksomheder.

Ved »forbundne virksomheder« forstås:

- a) virksomheder, hvori en af aftaleparterne direkte eller indirekte:
- i) kan udøve mere end halvdelen af stemmerettighederne, eller
 - ii) kan udøve mere end halvdelen af medlemmerne af bestyrelsen, direktionen eller andre organer, som repræsenterer virksomheden retligt, eller
 - iii) har ret til at lede virksomhedens forretninger
- b) virksomheder, som direkte eller indirekte har de i litra a) omhandlede rettigheder eller beføjelser over en af aftaleparterne
- c) virksomheder, hvori en af de under litra b) omhandlede virksomheder direkte eller indirekte har de under litra a) omhandlede rettigheder eller beføjelser
- d) virksomheder, hvori en aftalepart sammen med en eller flere af de i litra a), b) eller c) omhandlede virksomheder, eller hvori to eller flere af sidstnævnte virksomheder i fællesskab, har de i litra a) omhandlede rettigheder eller beføjelser
- e) virksomheder, hvori de i litra a) omhandlede rettigheder eller beføjelser indehaves i fællesskab af:
- i) aftaleparterne eller deres respektive forbundne virksomheder, som omhandlet i litra a) til d), eller
 - ii) en eller flere af aftaleparterne eller en eller flere af deres forbundne virksomheder, som omhandlet i litra a) til d), og en eller flere udenforstående parter.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Efter traktatens artikel 81, stk. 3, og med forbehold af denne forordnings bestemmelser erklæres artikel 81, stk. 1, herved uanvendelig på vertikale aftaler, som vedrører betingelserne for parternes køb, salg eller videresalg af nye motorkøretøjer, reservedele til motorkøretøjer eller reparations- og vedligeholdelsesydelser i forbindelse med motorkøretøjer.

Første afsnit finder anvendelse, for så vidt som sådanne vertikale aftaler indeholder vertikale begrænsninger.

Den i dette stykke omhandlede fritagelse benævnes »fritagelsen« i denne forordning.

2. Fritagelsen omfatter endvidere følgende kategorier af vertikale aftaler:

- a) Vertikale aftaler mellem en virksomhedssammenslutning og dens medlemmer eller mellem en sådan sammenslutning og dens leverandører, hvis samtlige medlemmer er forhandlere af motorkøretøjer eller reservedele til motorkøretøjer eller reparatører, og hvis intet individuelt medlem af sammenslutningen og dets forbundne virksomheder har en samlet årlig omsætning, der overstiger 50 mio. EUR. Vertikale aftaler

indgået af sådanne sammenslutninger er omfattet af denne forordning, idet artikel 81 dog finder anvendelse på horisontale aftaler mellem sammenslutningens medlemmer eller på sammenslutningens vedtagelser.

b) Vertikale aftaler, der indeholder bestemmelser om overdragelse af immaterialrettigheder til køberen eller dennes udnyttelse heraf, forudsat at disse bestemmelser ikke udgør hovedformålet med sådanne aftaler, og at de er direkte forbundet med køberens eller dennes kunders anvendelse, salg eller videresalg af varer eller tjenesteydelser. Fritagelsen er betinget af, at disse bestemmelser ikke indeholder konkurrencebegrænsninger for de kontraktmæssige varer eller tjenesteydelser med samme formål eller virkninger som vertikale begrænsninger, der ikke er fritaget efter denne forordning.

3. Fritagelsen gælder ikke for vertikale aftaler mellem konkurrerende virksomheder.

Den gælder dog i tilfælde, hvor konkurrerende virksomheder indgår en vertikal aftale, der ikke er gensidig, og hvor:

- køberen har en samlet årlig omsætning på højst 100 mio. EUR, eller
- leverandøren er producent og forhandler af varer, mens køberen er en forhandler, der ikke producerer varer, som konkurrerer med de kontraktmæssige varer, eller
- leverandøren er udbyder af tjenesteydelser i flere omsætningsled, mens køberen ikke leverer konkurrerende tjenesteydelser i det omsætningsled, hvor han køber de kontraktmæssige tjenesteydelser.

Artikel 3

Generelle betingelser

1. Med forbehold af stk. 2, 3, 4, 5, 6 og 7 gælder fritagelsen på betingelse af, at leverandørens andel af det relevante marked, hvor han sælger de nye motorkøretøjer, reservedele til motorkøretøjer eller reparations- og vedligeholdelsesydelser, ikke overstiger 30 %.

For anvendelse af fritagelsen gælder dog en markedsandelstærskel på 40 % for aftaler om etablering af kvantitative, selektive distributionssystemer for nye motorkøretøjer.

Disse tærskler gælder ikke for aftaler om etablering af kvalitative, selektive distributionssystemer.

2. I forbindelse med vertikale aftaler, der indeholder eksklusive leveringsforpligtelser, gælder fritagelsen på betingelse af, at køberens markedsandel ikke overstiger 30 % af det relevante marked, hvor han køber de kontraktmæssige varer eller tjenesteydelser.

3. Fritagelsen gælder på betingelse af, at den vertikale aftale, der indgås med en forhandler eller en reparatør, indeholder

bestemmelse om, at leverandøren tillader overdragelse af de rettigheder og forpligtelser, der følger af den vertikale aftale, til en anden forhandler eller reparatør inden for distributionssystemet efter den tidligere forhandlers eller reparatørs valg.

4. Fritagelsen gælder på betingelse af, at den vertikale aftale, der indgås med en forhandler eller en reparatør, indeholder bestemmelse om, at en leverandør, hvis han ønsker at opsiges en aftale, skal give skriftlig meddelelse derom med en udførlig, objektiv og gennemsigtig begrundelse for at forhindre, at en leverandør opsiges en vertikal aftale med en forhandler eller en reparatør på grund af praksis, der ikke må begrænses efter denne forordning.

5. Fritagelsen gælder på betingelse af, at den vertikale aftale, som leverandøren af nye motorkøretøjer indgår med en forhandler eller autoriseret reparatør, indeholder bestemmelse om:

- at aftalen indgås for en periode på mindst fem år; i så fald forpligter hver af parterne sig til at underrette den anden part mindst seks måneder i forvejen om sine planer om ikke at forlænge aftalen, eller
- at aftalen indgås på ubestemt tid; i så fald er den normale opsigelsesfrist for begge parter på mindst to år; opsigelsesfristen nedsættes til mindst et år, hvis
 - leverandøren ved lov eller efter særlig aftale er forpligtet til at betale en rimelig erstatning ved aftalens ophør, eller
 - leverandøren opsiges aftalen, fordi det er nødvendigt at omorganisere hele eller en væsentlig del af nettet.

6. Fritagelsen gælder på betingelse af, at den vertikale aftale giver hver af parterne ret til at henvise uoverensstemmelser om opfyldelsen af deres aftalemæssige forpligtelser til en uvildig sagkyndig eller en voldgiftsmand. Sådanne uoverensstemmelser kan blandt andet vedrøre:

- leveringsforpligtelser
- fastsættelse eller opfyldelse af salgsmål
- opfyldelse af krav til lagerbeholdning
- opfyldelse af en forpligtelse til at levere eller benytte demonstrationskøretøjer
- betingelser for salg af forskellige mærker
- spørgsmålet om, hvorvidt forbuddet mod at drive virksomhed på et uautoriseret forretningssted betyder, at forhandleren af andre motorkøretøjer end personbiler eller lette erhvervskøretøjer får begrænset sine ekspansionsmuligheder
- spørgsmålet om, hvorvidt opsigelsen af en aftale er berettiget ud fra den begrundelse, der gives i opsigelsen.

Den ret, der er omhandlet i første afsnit berører ikke de enkelte parter ret til at indbringe sagen for en national domstol.

7. I forbindelse med denne artikel fordeles de i artikel 1, stk. 2, litra e), omhandlede virksomheders markedsandel ligeligt mellem de virksomheder, der har de i artikel 1, stk. 2, litra a), omhandlede rettigheder eller beføjelser.

Artikel 4

Alvorlige begrænsninger

(Alvorlige begrænsninger i salget af nye motorkøretøjer, reparations- og vedligeholdelsesydelser eller reservedele)

1. Fritagelsen gælder ikke for vertikale aftaler, der direkte eller indirekte, alene eller i sammenhæng med andre faktorer, som parterne har indflydelse på, har til formål:

- a) at begrænse forhandlerens eller reparatørens mulighed for at fastsætte sin salgspris, uden at dette dog berører leverandørens mulighed for at fastsætte maksimale eller vejledende salgspriser, forudsat at disse ikke får karakter af faste priser eller mindstepriser som følge af pres eller incitamenter fra den ene af parterne
- b) at begrænse det område eller de kunder, hvortil forhandleren eller reparatøren må sælge de kontraktmæssige varer eller tjenesteydelser. Fritagelsen gælder dog for:
 - i) begrænsning af aktivt salg i det eksklusivområde eller til den eksklusive kundegruppe, som er forbeholdt leverandøren, eller som leverandøren har tildelt en anden forhandler eller reparatør, forudsat at begrænsningen ikke indskrænker forhandlerens eller reparatørens kunders salg
 - ii) begrænsning af en engrosforhandlers salg til endelige brugere
 - iii) begrænsning af de i et selektivt distributionssystem deltagende virksomheders salg af nye motorkøretøjer og reservedele til uautoriserede forhandlere på markeder, hvor der anvendes selektiv distribution, med forbehold af nr. i)
 - iv) begrænsning af køberens mulighed for at sælge komponenter, der leveres med henblik på montering, til kunder, som vil anvende dem til produktion af samme type varer som de af leverandøren producerede
- c) begrænsning af krydsleverancer mellem forhandlere eller reparatører inden for et selektivt distributionssystem, herunder mellem forhandlere eller reparatører, der opererer i forskellige omsætningsled
- d) begrænsning af mulighederne for, at de i et selektivt distributionssystem deltagende virksomheder, der opererer i detailledet, kan drive aktivt eller passivt salg af nye personbiler eller lette erhvervskøretøjer, reservedele til alle motorkøretøjer eller reparations- og vedligeholdelsesydelser i forbindelse med alle motorkøretøjer til endelige brugere på markeder, hvor der anvendes selektiv distribution. Fritagelsen gælder for aftaler, der indeholder et forbud mod, at en deltager i et selektivt distributionssystem driver virksomhed på et uautoriseret forretningssted. Anvendelsen af

fritagelsen på et sådant forbud er dog undergivet artikel 5, stk. 2, litra b)

- e) begrænsning af mulighederne for, at de i et selektivt distributionssystem deltagende virksomheder, der opererer i detailledet på markeder, hvor der anvendes selektiv distribution, kan drive aktivt eller passivt salg af andre nye motorkøretøjer end personbiler eller lette erhvervskøretøjer til endelige brugere, uden at dette dog berører leverandørens mulighed for at forbyde en deltager i det pågældende system at drive virksomhed på et uautoriseret forretningssted

(Alvorlige begrænsninger, der kun vedrører salget af nye motorkøretøjer)

- f) begrænsning af forhandlerens mulighed for at sælge nye motorkøretøjer, der svarer til en model i forhandlerens aftaleprogram
- g) begrænsning af forhandlerens mulighed for at udbyde levering af reparations- og vedligeholdelsesydelser i underleverance til autoriserede reparatører, uden at det dog berører leverandørens mulighed for at pålægge forhandleren at underrette de endelige brugere om den (de) pågældende autoriserede reparatørs (reparatørers) navn og adresse, inden der indgås en salgskontrakt, og, hvis disse autoriserede reparatører ikke er beliggende i nærheden af salgsstedet, også at oplyse de endelige brugere om, hvor langt det (de) pågældende værksted (værksteder) ligger fra salgsstedet. Sådanne forpligtelser kan dog pålægges forhandlerne, såfremt forhandlere, hvis værksted ikke er placeret sammen med deres salgssted, pålægges tilsvarende forpligtelser

(Alvorlige begrænsninger, der kun vedrører salget af reparations- og vedligeholdelsesydelser og af reservedele)

- h) begrænsning af den autoriserede reparatørs mulighed for at indskrænke sin virksomhed til levering af reparations- og vedligeholdelsesydelser og forhandling af reservedele
- i) begrænsning af de i et selektivt distributionssystem deltagende virksomheders salg af reservedele til motorkøretøjer til uafhængige reparatører, der anvender disse dele til reparation og vedligeholdelse af et motorkøretøj
- j) begrænsning, der er aftalt mellem en leverandør af originale reservedele eller reservedele af tilsvarende kvalitet, reparations- eller diagnoseudstyr eller andet udstyr og en producent af motorkøretøjer, og som indskrænker leverandørens mulighed for at sælge disse varer eller tjenesteydelser til autoriserede eller uafhængige forhandlere, autoriserede eller uafhængige reparatører eller endelige brugere
- k) begrænsning af en forhandlers eller autoriseret reparatørs mulighed for at få leveret originale reservedele eller reservedele af tilsvarende kvalitet fra en udenforstående virksomhed efter eget valg og at anvende dem til reparation eller vedligeholdelse af motorkøretøjer, idet leverandøren af nye motorkøretøjer dog kan kræve, at der ved reparationer omfattes af garanti, gratis service og arbejde på tilbagekaldte køretøjer anvendes originale reservedele, som han har leveret

l) en begrænsning, som er aftalt mellem en producent af motorkøretøjer, der anvender komponenter til den oprindelige samling af motorkøretøjer, og leverandøren af sådanne komponenter, når begrænsningen indskrænker sidstnævntes mulighed for at anbringe sit varemærke eller logo på en konkret og let synlig måde på de leverede komponenter eller reservedele.

2. Fritagelsen gælder ikke, hvis leverandøren af motorkøretøjer nægter at give uafhængige aktører adgang til tekniske oplysninger, diagnoseudstyr og andet udstyr, værktøjer, herunder relevant software, eller den undervisning, der kræves til reparation og vedligeholdelse af disse motorkøretøjer eller til gennemførelse af miljøbeskyttelsesforanstaltninger.

En sådan adgang skal især omfatte ubegrænset brug af et motorkøretøjs elektroniske styrings- og diagnosesystemer, programmering af disse systemer i overensstemmelse med leverandørens standardprocedure, reparations- og undervisningsinstrukser og de oplysninger, der er nødvendige for brug af diagnose- og serviceudstyr.

Uafhængige aktører skal omgående og i rimeligt omfang gives adgang dertil uden forskelsbehandling, og oplysningerne skal være brugbare. Hvis der i det pågældende tilfælde er tale om en immaterialrettighed eller knowhow, må der ikke nægtes adgang uden rimelig grund.

I dette stykke forstås ved »uafhængig aktør«: virksomheder, der er direkte eller indirekte involveret i reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, især uafhængige reparatører, producenter af reparationsudstyr eller værktøjer, uafhængige reservedelsforhandlere, tekniske forlag, automobilklubber, vjerservicevirksomheder, virksomheder, der tilbyder inspektion og afprøvning, og virksomheder, der tilbyder undervisning af reparatører.

Artikel 5

Særlige betingelser

1. Med hensyn til salg af nye motorkøretøjer, reparations- og vedligeholdelsesydelser eller reservedele gælder fritagelsen ikke for nogen af følgende forpligtelser i vertikale aftaler:

- a) direkte eller indirekte konkurrenceklausuler
- b) direkte eller indirekte forpligtelser, der begrænser en autoriseret reparatørs mulighed for at levere reparations- og vedligeholdelsesydelser i forbindelse med konkurrerende leverandørers køretøjer
- c) direkte eller indirekte forpligtelser, der foranlediger deltagerne i et distributionssystem til ikke at sælge bestemte konkurrerende leverandørers motorkøretøjer eller reservedele eller til ikke at levere reparations- og vedligeholdelsesydelser i forbindelse med bestemte konkurrerende leverandørers motorkøretøjer
- d) direkte eller indirekte forpligtelser, der foranlediger forhandleren eller den autoriserede reparatør til ikke at fremstille,

købe, sælge eller videresælge motorkøretøjer eller levere reparations- eller vedligeholdelsesydelser efter aftalens ophør.

2. Med hensyn til salg af nye motorkøretøjer gælder fritagelsen ikke for nogen af følgende forpligtelser i vertikale aftaler:

- a) direkte eller indirekte forpligtelser, som foranlediger detailhandleren til ikke at sælge leasingtjenester vedrørende de kontraktmæssige varer eller tilsvarende varer
- b) direkte eller indirekte forpligtelser, der pålægges forhandlere af personbiler eller lette erhvervskøretøjer inden for et selektivt distributionssystem, og som begrænser deres mulighed for at etablere flere salgs- eller leveringssteder i andre områder inden for fællesmarkedet, hvor der anvendes selektiv distribution.

3. Med hensyn til reparations- og vedligeholdelsesydelser eller salg af reservedele gælder fritagelsen ikke for direkte eller indirekte forpligtelser med hensyn til placeringen af en autoriseret reparatørs forretningssted, når der anvendes selektiv distribution.

Artikel 6

Inddragelse af gruppefritagelsen

1. I henhold til artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 19/65/EØF kan Kommissionen inddrage fritagelsen efter denne forordning, hvis den i et konkret tilfælde konstaterer, at vertikale aftaler, der er omfattet af denne forordning, alligevel har virkninger, som er uforenelige med betingelserne i traktatens artikel 81, stk. 3, og især:

- a) hvis konkurrerende leverandørers eller køberes parallelle net af ensartede vertikale begrænsninger tilsammen bevirker, at adgangen til det relevante marked eller konkurrencen på dette marked begrænses mærkbart, eller
- b) hvis konkurrencen begrænses på et marked, hvor en leverandør ikke er udsat for effektiv konkurrence fra andre leverandører, eller
- c) hvis priserne eller leveringsbetingelserne for kontraktmæssige varer eller tilsvarende varer varierer betydeligt fra det ene geografiske marked til det andet, eller
- d) hvis der anvendes diskriminerende priser eller salgsbetingelser på et geografisk marked.

2. Når vertikale aftaler, der er omfattet af fritagelsen, i konkrete tilfælde har virkninger, som er uforenelige med betingelserne i traktatens artikel 81, stk. 3, på hele eller en del af en medlemsstats område, som har alle de karakteristika, der kendetegner et særskilt geografisk marked, kan den pågældende medlemsstats kompetente myndighed inddrage fritagelsen efter denne forordning med hensyn til dette område på samme betingelser som anført i stk. 1.

*Artikel 7***Forordningens uanvendelighed**

1. I henhold til artikel 1a i forordning nr. 19/65/EØF kan Kommissionen ved forordning erklære, at nærværende forordning i tilfælde, hvor parallelle net af ensartede vertikale begrænsninger dækker mere end 50 % af et relevant marked, ikke finder anvendelse på vertikale aftaler, som indeholder bestemte begrænsninger vedrørende det pågældende marked.

2. En forordning efter stk. 1 finder tidligst anvendelse et år efter, at den er vedtaget.

*Artikel 8***Beregning af markedsandele**

1. De markedsandele, der er omhandlet i denne forordning, beregnes

- a) for salget af nye motorkøretøjer på grundlag af den mængde kontraktmæssige varer og tilsvarende varer, der sælges af leverandøren, samt alle andre varer, der sælges af leverandøren, og som køberen anser for indbyrdes ombyttelige eller substituerbare på grund af deres egenskaber, pris og anvendelsesformål
- b) for salget af reservedele på grundlag af værdien af de kontraktmæssige varer og andre varer, der sælges af leverandøren, samt alle andre varer, der sælges af leverandøren, og som køberen anser for indbyrdes ombyttelige eller substituerbare på grund af deres egenskaber, pris og anvendelsesformål
- c) for reparations- og vedligeholdelsesydelser på grundlag af værdien af de kontraktmæssige tjenesteydelser, der sælges af deltagerne i leverandørens distributionsnet, samt alle andre tjenesteydelser, der sælges af disse deltagere, og som køberen anser for indbyrdes ombyttelige eller substituerbare på grund af deres egenskaber, pris og anvendelsesformål.

Hvis de mængdeoplysninger, der er nødvendige for disse beregninger, ikke foreligger, kan der anvendes værdioplysninger eller omvendt. Hvis der ikke foreligger sådanne oplysninger, kan der anvendes skøn baseret på andre pålidelige markedsoplysninger. I relation til artikel 3, stk. 2, beregnes markedsandelen på grundlag af henholdsvis indkøbsmængden eller -værdien eller på grundlag af skøn over en sådan mængde eller værdi.

2. Med hensyn til anvendelsen af de i denne forordning fastsatte markedsandelstærskler på 30 % og 40 % gælder følgende regler:

- a) markedsandelen beregnes på grundlag af oplysninger for det foregående kalenderår

b) markedsandelen omfatter varer eller tjenesteydelser leveret til integrerede forhandlere med henblik på salg

c) hvis markedsandelen indledningsvis ikke overstiger henholdsvis 30 % eller 40 %, men efterfølgende overskrider disse tærskler, uden dog at overstige henholdsvis 35 % eller 45 %, gælder fritagelsen fortsat i en periode på to på hinanden følgende kalenderår efter det år, hvor tærsklen på henholdsvis 30 % eller 40 % første gang blev overskredet

d) hvis markedsandelen indledningsvis ikke overstiger henholdsvis 30 % eller 40 %, men efterfølgende overstiger henholdsvis 35 % eller 45 %, gælder fritagelsen fortsat i et kalenderår efter det år, hvor tærsklen på henholdsvis 30 % eller 40 % første gang blev overskredet

e) anvendelsen af litra c) og d) kan ikke kombineres, så der opnås en periode på over to kalenderår.

*Artikel 9***Beregning af omsætning**

1. Med hensyn til beregningen af de samlede årlige omsætningstal, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra a), og artikel 2, stk. 3, litra a), sammenlægges den omsætning, som den pågældende aftalepart og de med denne forbundne virksomheder havde i det foregående regnskabsår for alle varer og tjenesteydelser, eksklusiv alle former for skatter og afgifter. I denne forbindelse medregnes ikke handelen mellem den virksomhed, der er part i den vertikale aftale, og de med denne forbundne virksomheder eller mellem dens forbundne virksomheder indbyrdes.

2. Fritagelsen gælder fortsat i tilfælde, hvor den samlede årlige omsætningstærskel i en hvilken som helst periode på to på hinanden følgende regnskabsår overskrides med højst 10 %.

*Artikel 10***Overgangsperiode**

Forbuddet i artikel 81, stk. 1, gælder ikke i perioden fra den 1. oktober 2002 til den 30. september 2003 for aftaler, der allerede er i kraft den 30. september 2002, og som ikke opfylder betingelserne for fritagelse efter nærværende forordning, men som opfylder betingelserne for fritagelse efter forordning (EF) nr. 1475/95.

*Artikel 11***Overvågning og evalueringsrapport**

1. Kommissionen overvåger regelmæssigt anvendelsen af denne forordning, særlig for så vidt angår forordningens virkninger på:

- a) konkurrencen på området for detailsalg af motorkøretøjer og eftersalgsservice i fællesmarkedet eller i relevante dele deraf
- b) koncentrationsstrukturen og koncentrationsgraden på området for forhandling af motorkøretøjer såvel som den heraf følgende påvirkning af konkurrencen.

2. Kommissionen udarbejder senest den 31. maj 2008 en rapport om denne forordning, idet den særligt tager hensyn til betingelserne i artikel 81, stk. 3.

*Artikel 12***Ikrafttrædelse og udløb**

1. Denne forordning træder i kraft den 1. oktober 2002.
2. Artikel 5, stk. 2, litra b), gælder fra den 1. oktober 2005.
3. Denne forordning anvendes indtil den 31. maj 2010.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 31. juli 2002.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen
